

Kommunerne og verdensmålene

Dato: 29. september 2020

KL's spørgeundersøgelse om kommunernes arbejde med FN's Verdensmål

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

KL har i 2018 og igen i efteråret 2019 adspurgt alle 98 kommuner om deres arbejde med FN's Verdensmål. I dette notat er en samling af de vigtigste resultater om kommunernes arbejde med FN's Verdensmål herunder bevæggrunde, udfordringer, politisk forankring, konkrete initiativer m.m.

www.kl.dk
Side 1 af 13

I 2018 svarede 59 kommuner på dele af undersøgelsen, mens 53 af kommunerne svarede på alle undersøgelsens spørgsmål. I 2019 steg dette tal til, at 70 kommuner havde svaret på dele af undersøgelsen, mens 69 kommuner havde svaret på alle undersøgelsens spørgsmål.

	2018	2019	Stigning fra 2018-19
Svarprocent	59 (60 pct.)	73 (74 pct.)	+14 pct. point

Indledningsvis skal det nævnes, at begge spørgeskemaer for 2018 og 2019 ved nogle spørgsmål giver respondenter mulighed for at angive mere end ét svar (Multiple Choice). Ved spørgsmål hvor respondenter har haft muligheder for at indgive flere svar, er procentdelen for hvert svar udregnet ud fra summen af alle svar – og ikke antallet af respondenter. Denne tilgang muliggør at besvarelserne fra 2018 og 2019 kan sammenlignes, da de ikke er sårbare overfor forskelligt respondentantal. Bemærk dog, at Multiple Choice spørgsmålenes svarkategorier er indgivet i forhold til hinanden og ikke i absolute procenter. Ved Multiple Choice spørgsmål er det således ikke x pct. af kommunerne, der er angivet, men derimod x pct. af de (multiple) svar, kommunerne har indgivet. Multiple Choice spørgsmål er noteret i noten til relevante figurer.

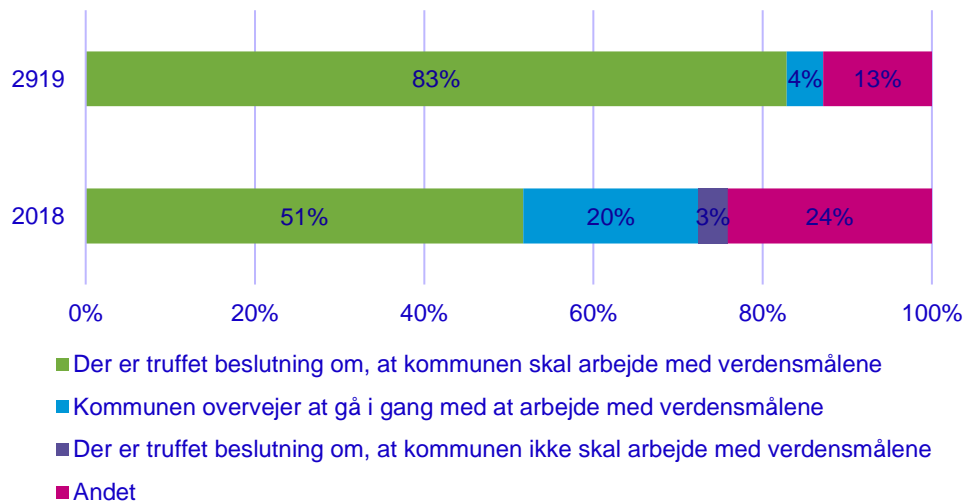
Analyseresultater

I de følgende afsnit præsenteres analysens resultater, hvor målingerne fra 2018 og 2019 sammenlignes og kommenteres.

Kommunerne har truffet beslutning

Kommunerne har i højere grad truffet beslutning om, at de skal arbejde med verdensmålene. Det ses nemlig, at hele 83 pct. af kommunerne i undersøgelsen har besluttet at arbejde med målene i 2019. Dette er en forøgelse på 32 pct. point fra 2018. I 2018 var der en større andel af kommuner, der overvejede at gå i gang med arbejdet. Tallene tyder således på, at de kommuner, der overvejede at gå i gang med at arbejde med verdensmålene i 2018, har truffet en beslutning om at gå i gang i 2019.

Figur 1. I hvilket omfang er der truffet beslutning om, at kommunen skal arbejde med FN's verdensmål?

Note: 59 kommuner i 2018. 70 kommuner i 2019. "Ved ikke" kategorien er ikke medtaget.

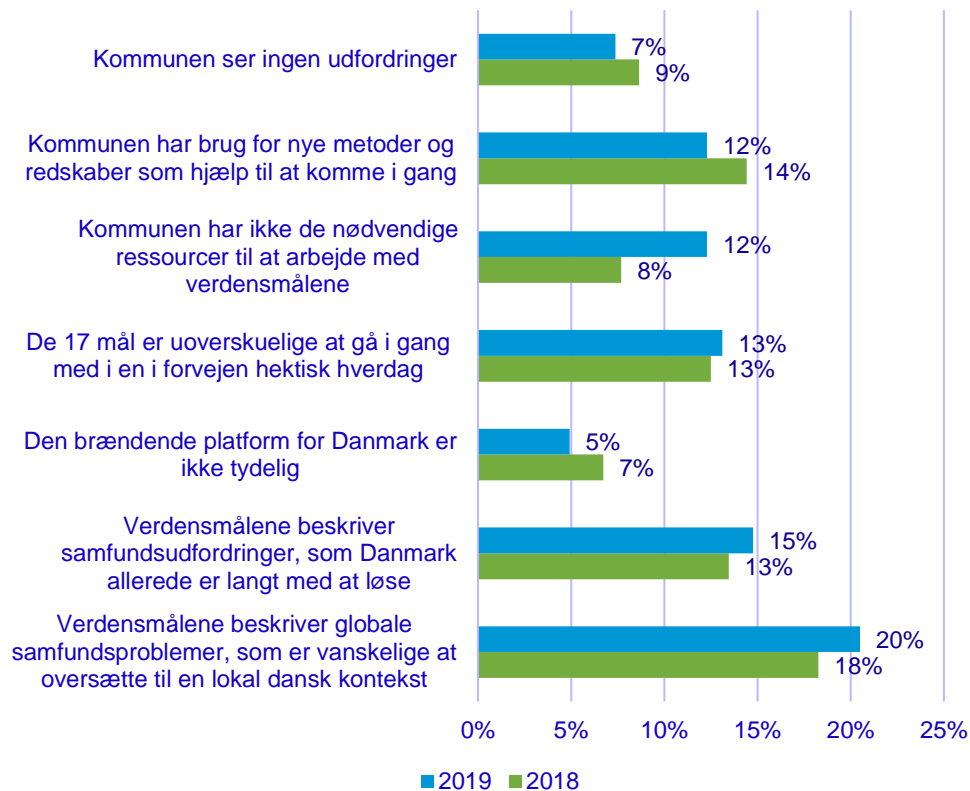
Udfordringer med at komme i gang

Kommunernes udfordringer med at komme i gang med arbejdet med FN's verdensmål i 2019 ligner langt hen ad vejen de udfordringer, der gjorde sig gældende i 2018.

De største udfordringer for kommunerne er stadig, at verdensmålene beskriver globale samfundsproblemer, som er vanskelige at oversætte til en lokal dansk kontekst, og at verdensmålene beskriver samfundsudfordringer, som Danmark allerede er langt med at løse. Mange mener, som i 2018, også, at de 17 mål er uoverskuelige at gå i gang med i en i forvejen hektisk hverdag. Kommunerne efterlyser metoder og redskaber til at komme i gang.

Opsummerende for de udfordringer kommunerne står overfor, kan der siges, at kommunerne mangler handlingsanvisende principper og mål for arbejdet.

Figur 2. Hvilke udfordringer ser/har kommunen oplevet for at komme i gang med at bidrage til verdensmålene?

Note: Multiple Choice spørgsmål. I 2018 afgav 56 104 svar. i 2019 afgav 69 kommuner 122 svar. Bemærk at kategorien "andet" og "ved ikke" ikke er medtaget.

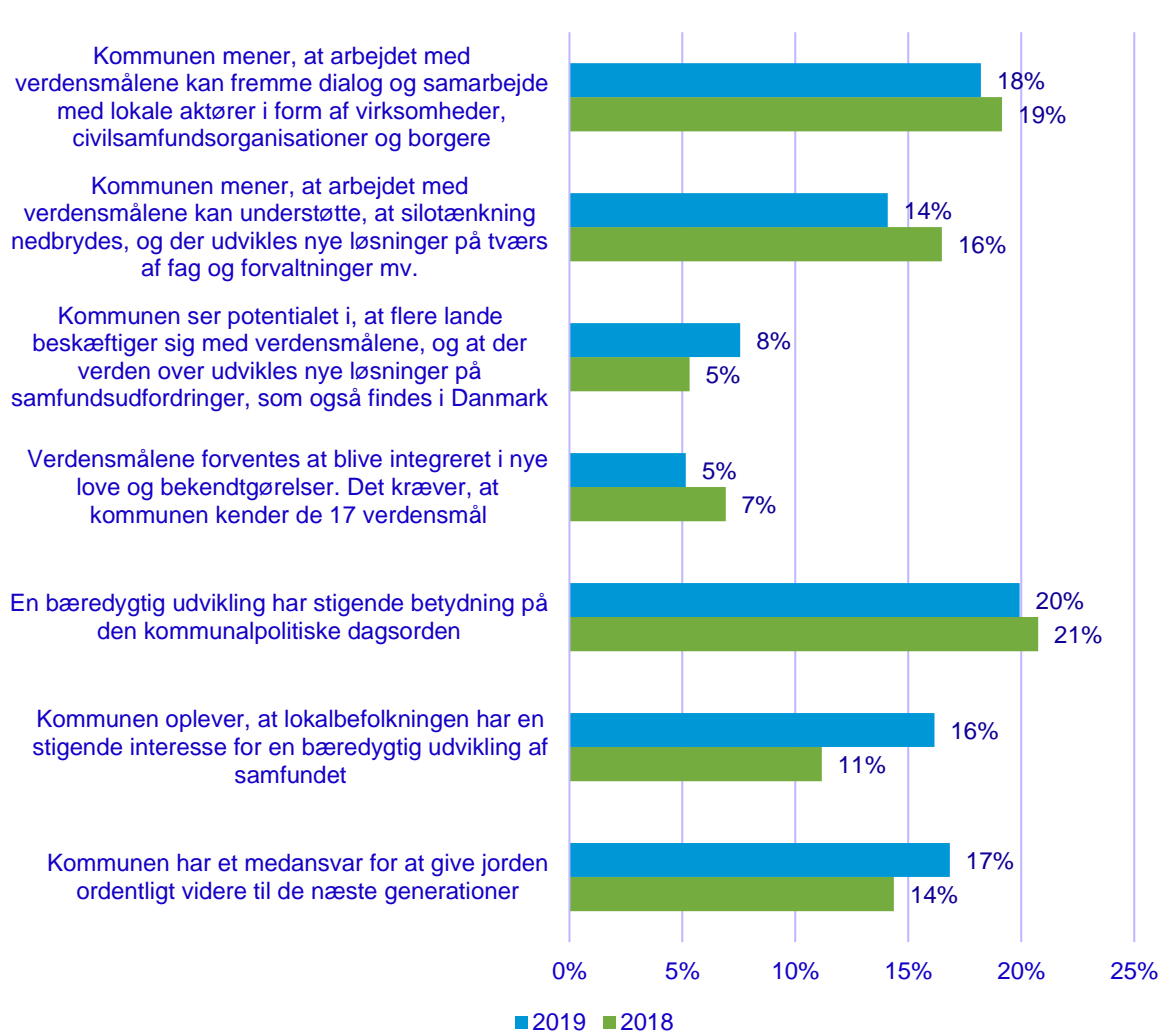
Bevæggrunde for arbejdet

Af figur 3 ses, at de primære bevæggrunde til kommunernes arbejde med verdensmålene er, at:

1. en bæredygtig udvikling har stigende betydning på den kommunalpolitiske dagsorden
2. arbejdet med verdensmålene kan fremme dialog og samarbejde med lokale aktører i form af virksomheder, civilsamfundsorganisationer og borgere
3. kommunen har et medansvar for at give jorden ordentligt videre til de næste generationer.

Bevæggrundene for at arbejde med verdensmålene synes at være mere eller mindre konstant fra 2018-19. Dog ses der, at der i 2019 er en større andel af besvarelserne (+5 procentpoint), der handler om, at kommunen oplever, at lokalbefolkningen har en stigende interesse for en bæredygtig udvikling af samfundet.

Figur 3. Hvad er kommunens bevæggrunde for at arbejde med verdensmålene?

.dk
af 13

Note: Multiple Choice spørgsmål. I 2018 afgav de 53 188 svar. i 2019 afgav de 69 kommuner 291 svar. Bemærk at kategorien "andet" og "ved ikke" ikke er medtaget.

Plan for arbejdet

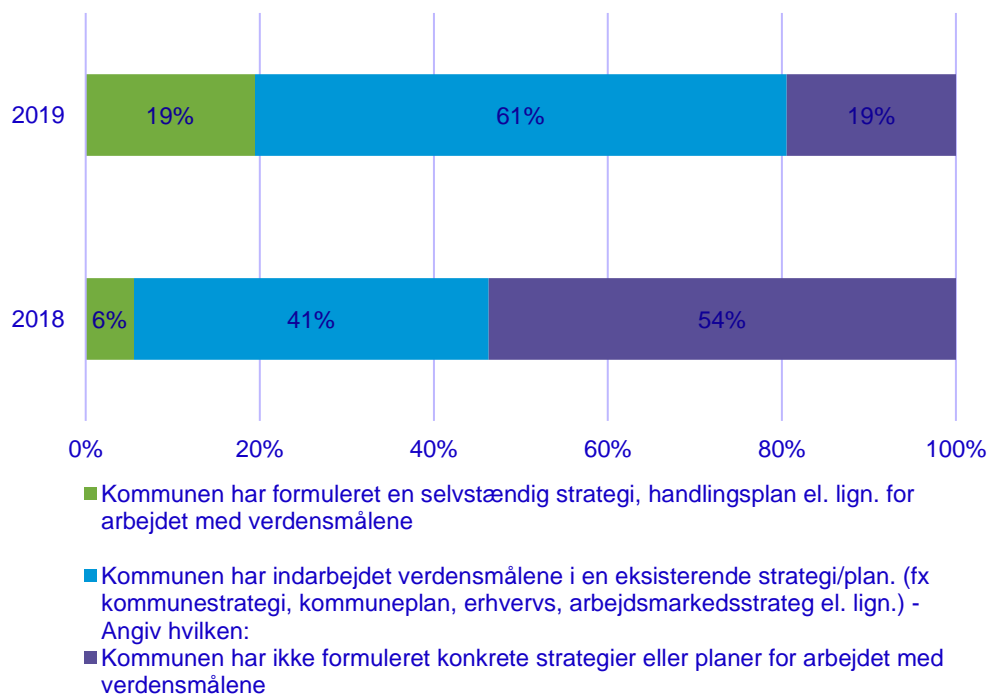
Figur 4 viser, at antallet af kommuner, der har formuleret konkrete strategier for arbejdet med verdensmålene er steget med 35 pct. point siden 2018. 61 pct. har indarbejdet verdensmålene i eksisterende strategier og planer. 19 pct. har formuleret en selvstændig strategi for arbejdet med målene. De typiske strategier er kommuneplan og planstrategi. Enkelte andre nævner deres vækstpolitik, Agenda 21 og fritids- og kulturpolitik.

Dato: 29. september 2020

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 13

Figur 4. Har kommunen formuleret konkrete strategier eller planer for arbejdet med verdensmålene?

Note: Multiple Choice. 53 kommuner i 2018 afgav 54 svar. 69 kommuner i 2019 afgav 42 svar.

Politisk forankring

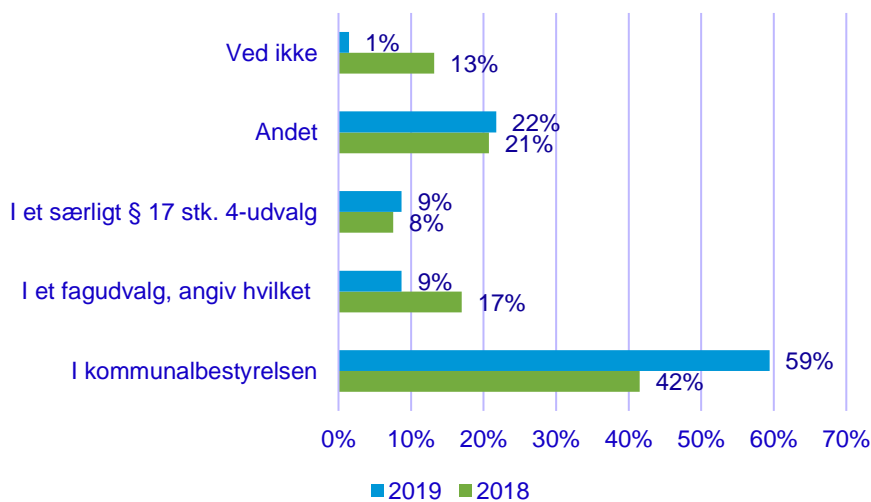
Knap 60 pct. af kommunerne har forankret arbejdet med verdensmålene i kommunalbestyrelsen. For de kommuner, der har forankret arbejdet i et fagudvalg angives typisk fagudvalg på teknik- og miljøområdet. Det ses desuden, at en femtedel af kommunerne placerer sig i 'andet' kategorien. Svarene her varierer fra, at der endnu ikke er en politisk forankring til, at alle udvalg skal arbejde med målene.

Dato: 29. september 2020

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 13

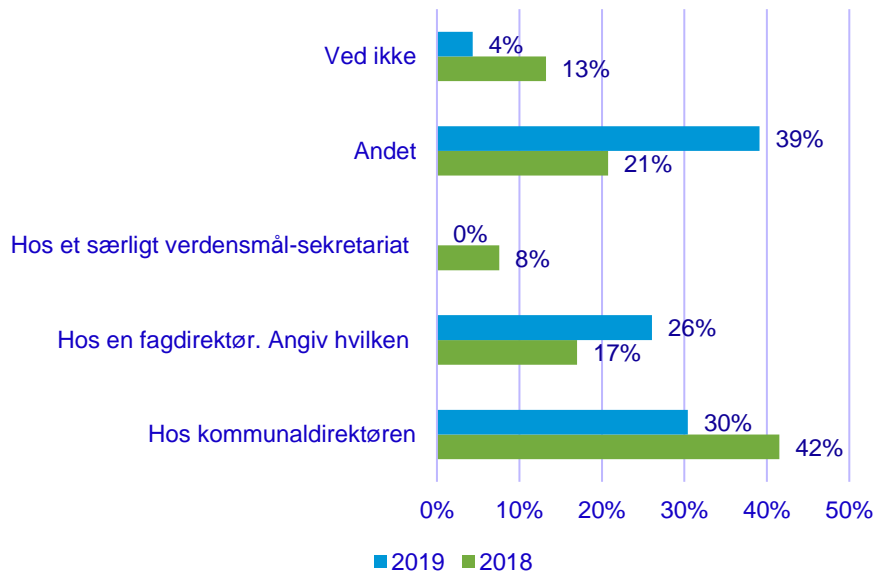
Figur 5. Hvor er arbejdet med verdensmålene forankret politisk?

Note: 53 kommune. 69 kommuner i 2019.

Figur 6. Hvor er arbejdet med verdensmålene forankret administrativt?

Dato: 29. september 2020

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 13

Note: 53 kommune. 69 kommuner i 2019.

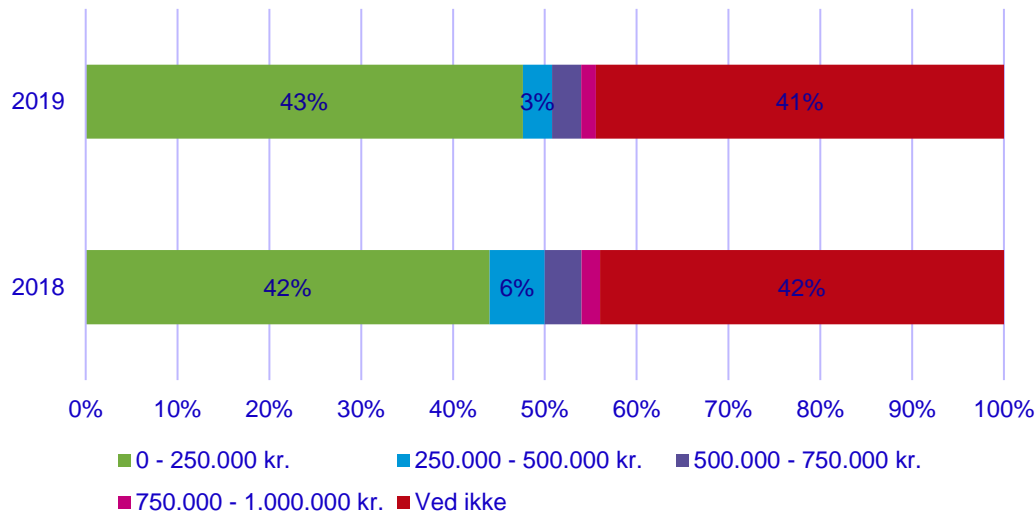
Administrativ forankring

Af figur 6 ovenfor ses, at knap 40 pct. svarer 'andet' i 2019, hvilket er omkring 20 pct. point flere end i 2018. Dykker man ned i de kvalitative besvarelser, ser man, at verdensmålene i høj grad er administrativt forankret på tværs i kommunernes forvaltninger. Enten i den samlede direktion, hos alle relevante fagchefer, i en tværgående arbejdsgruppe.

Næste efter 'andet' kategorien ses, at kommunerne har forankret arbejdet med verdensmålene hos enten kommunaldirektøren eller en fagdirektør, typisk direktøren for teknik og miljø.

Afsatte midler til verdensmålsindsatsen

Figur 7. Hvor mange midler er der afsat til verdensmålsindsatsen i kommunens samlede budget?

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

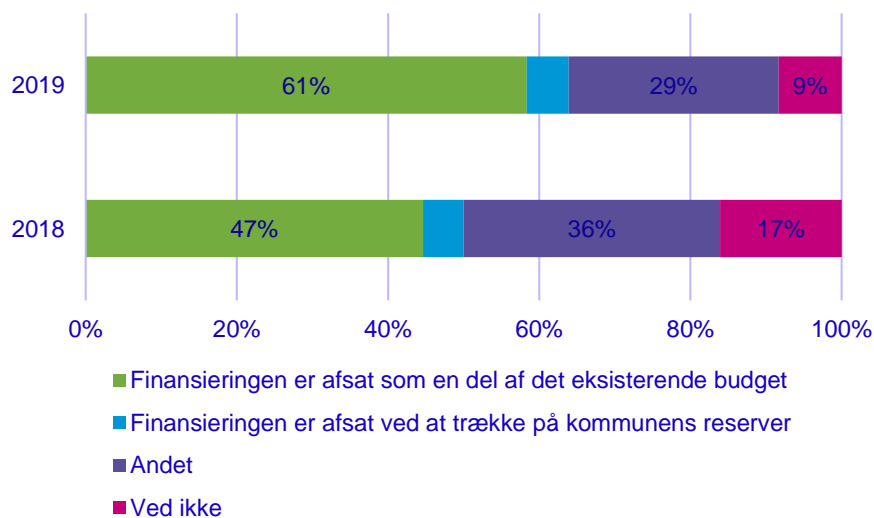
www.kl.dk
Side 8 af 13

Note: 53 kommuner i 2018. 69 kommuner i 2019.

43 pct. af kommunerne i undersøgelsen har afsat 0 – 250.000 kr. til verdensmålsindsatsen i kommunens budget i 2019. Det er det samme som i 2018.

Figur 8 angiver, at 61 pct. af kommunerne finansierer arbejdet med verdensmålene som en del af det eksisterende budget. 'Andet' kategorien er igen høj, hvilket indikerer, at der findes en række individuelle karakteristika, der gør sig gældende for kommunernes arbejde/finansiering mm.

Figur 8. Hvordan er kommunens arbejde med verdensmålene finansieret?

Prioriterede mål

Figur 9. Hvilke mål har kommunen prioriteret?

Note: Multiple Choice. 22 kommuner i 2018 afgav 128 svar. 30 kommuner i 2019 afgav 222 svar. Den yderste ring er for 2019, mens den inderste ring er for 2018. Mål

nr. 1 er den røde øverst (kl. 12), hvorefter målene følger i kronologisk rækkefølge mod højre.

Dato: 29. september 2020

Figur 9 illustrerer hvilke mål, kommunerne arbejder med i 2019 (yderste ring) sammenlignet med 2018 (inderste ring). Sammenlignet med 2018 er der i 2019 en større spredning på, hvilke mål kommunerne arbejder med. Hvor det i 2018 primært var målene på teknik- og miljøområdet samt sundhed, der var i fokus, arbejdes der i 2019 herudover også med kvalitetsuddannelse samt vækst og beskæftigelse. De typiske mål for arbejdet med verdensmålene i 2019 er:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

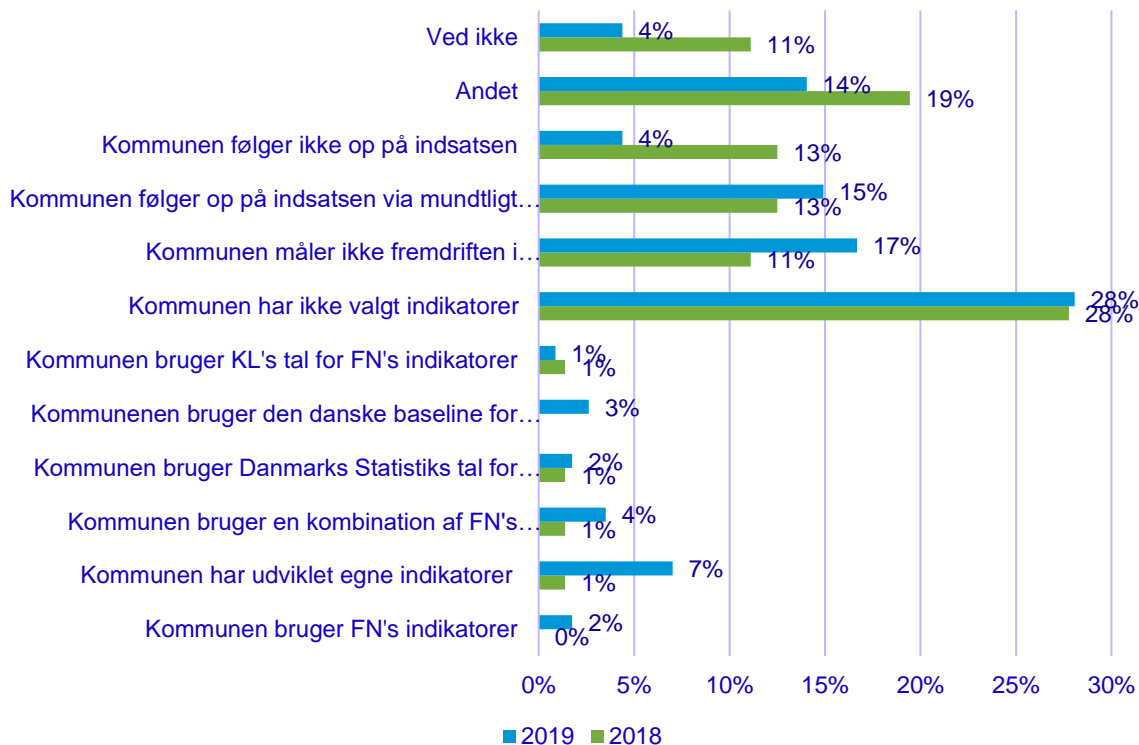
www.kl.dk
Side 10 af 13

- Mål 3: Sundhed
- Mål 4: Kvalitetsuddannelse
- Mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst
- Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund
- Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion
- Mål 13: Klima
- Mål 17: Partnerskab for handling

Af figuren fremgår det, kommunerne i både 2018 og 2019 især prioriterer bæredygtige byer og lokalsamfund (11) samt klimaindsats (13).

Opfølgning

Figur 10. Hvordan måler kommunen fremdriften i kommunens verdensmålsindsats?

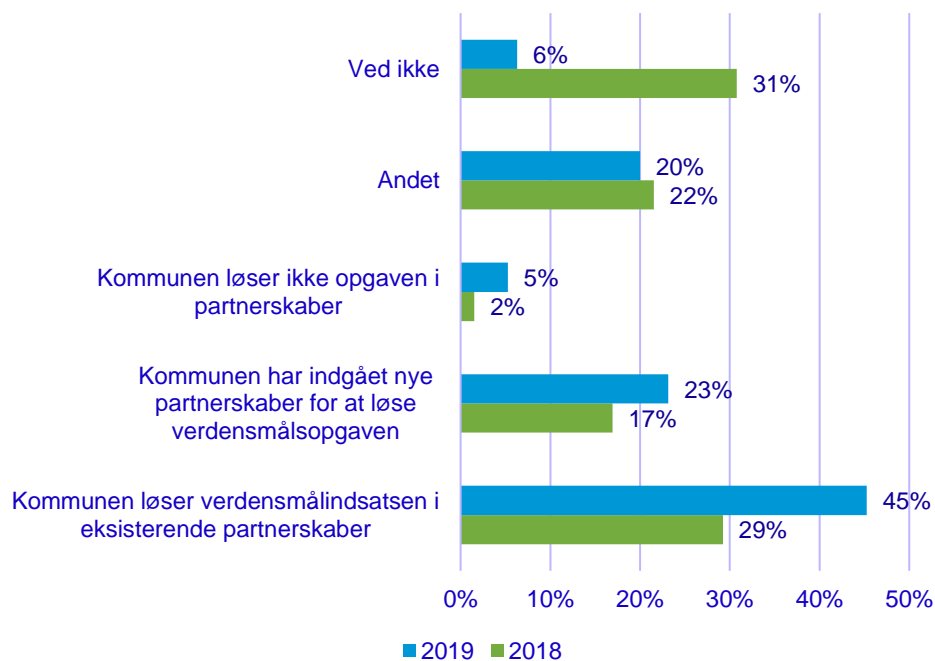
Note: Multiple choice. 52 kommuner i 2018 afgav 72 svar. 69 kommuner i 2019 afgav 114 svar.

Besvarelserne fsva. opfølgning på verdensmålene og måling af fremdrift vidner om, at arbejdet med målene stadigvæk er relativt nyt for kommunerne. Det ses af figuren ovenfor, at 28 pct. af kommunerne ikke har valgt en indikator til at måle fremdriften i deres verdensmålsindsats. Det ses desuden, at der ikke rigtig er sket nogen nævneværdig udvikling.

'Andet' kategorien er også her godt repræsenteret, hvilket igen vidner om, at der foreligger en hel del individuelle og unikke metoder ude i kommunerne. I de åbne besvarelser peger flere på, at der ikke er foretaget en målopfølgning endnu, men at den er på vej og i visse tilfælde, vil den komme i 2020. Denne pointe ligger fint i tråd med, at arbejdet med verdensmålene er relativt nyt for kommunerne, hvorfor majoriteten af kommunerne ikke har foretaget nogen målopfølgning endnu.

Partnerskaber for handling

Figur 11. Hvordan anvender kommunen mål 17 om, at mange indsatser skal løses i partnerskaber?

Note: Multiple choice. 52 kommuner i 2018 indgav 65 svar. 69 kommuner i 2019 indgav 95 svar.

I 2019 arbejder 45 pct. af kommunerne med verdensmålsindsatsen i eksisterende partnerskaber og i 23 pct. er der indgået helt nye partnerskaber. For begge dele er der tale om en stigning ift. 2018. 20 pct. har svaret andet, og uddyber typisk svaret med, at dette endnu er uafklaret.

Kommunernes inspirationskilder

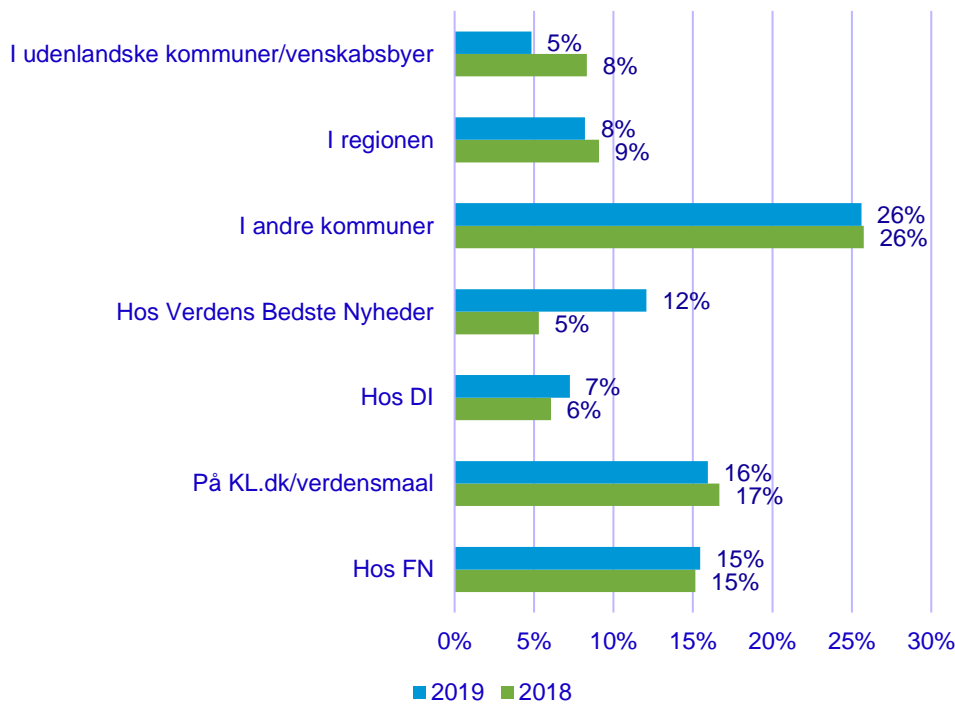
For både 2018 og 2019 lod kommunerne sig inspirere af andre kommuner, når det kommer til arbejdet med verdensmålene. Også KL.dk/verdensmaal bliver brugt hos kommunerne, når de skal hente inspiration.

Dato: 29. september 2020

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 13

Figur 12. Hvor henter kommunen inspiration til arbejdet med verdensmålene?

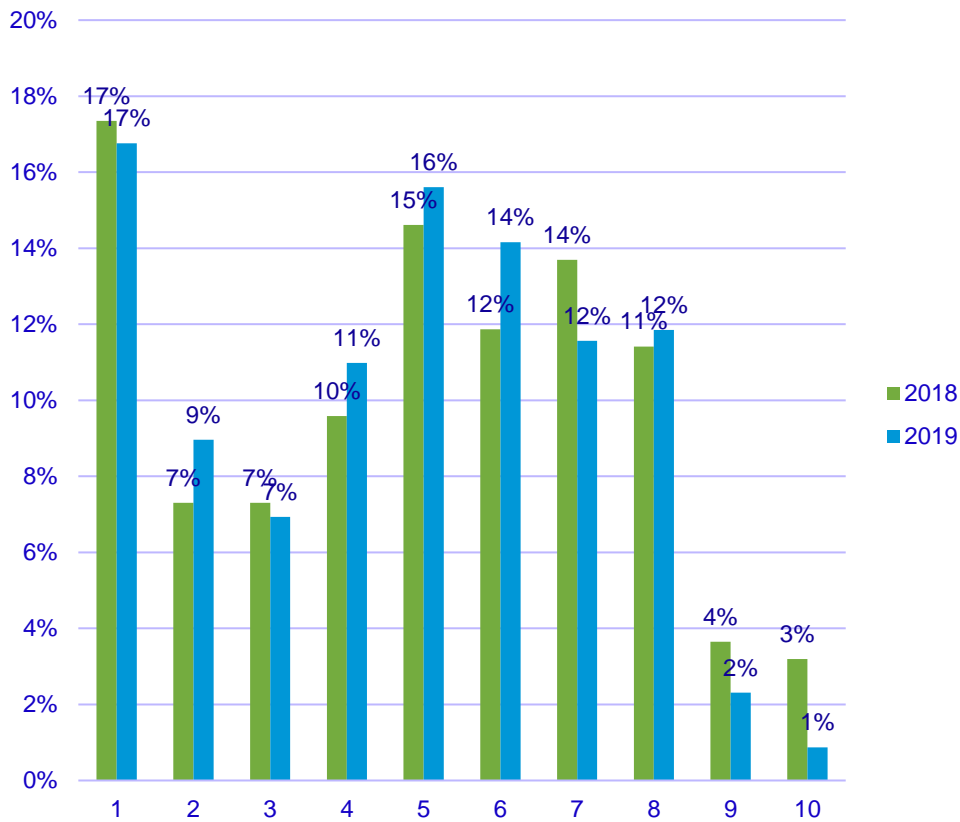
Note: Multiple Choice. 52 kommuner i 2018 afgav 132 svar. 69 kommuner i 2019 afgav 207 svar.

Hvad skal der til?

Figur 17 viser, hvad kommunerne mener, der skal til for at komme i mål med verdensmålene. Det ses at 17 pct. af de afgivne svar er på at den politiske forankring er afgørende for at nå i mål med verdensmålene. Der er desuden enighed om, at det er et langt og sejt træk, der skal til og at løsninger kan opstå bottom up.

Generelt synes alle punkterne vigtige for kommunerne ift. at nå i mål med verdensmålene. Det er et langt og sejt træk for kommunerne, men de er i fuld gang, vidner undersøgelsen om.

Figur 13. Hvad mener kommunen, der skal til for at nå verdensmålene?

- 1** Den politiske forankring er afgørende for at nå i mål

- 2** Verdensmålene skal integreres og være synlige i ny lovgivning

- 3** Der skal være vedholdende fokus på den brændende platform for Danmark

- 4** Dagsordenen skal bæres tydeligt af regering og folketing

- 5** Der skal arbejdes med verdensmålene som et langt sejt træk frem for et 'quick fix'

- 6** Små initiativer kan bidrage til store sejrer. Verdensmålindsatsen skal give plads til og have øje for, at nye løsninger kan opstå bottom up

- 7** Befolkningens bevidsthed om verdensmålene skal styrkes

- 8** Virksomhedernes udvikling af bæredygtige og biologisk nedbrydelige produkter mv. påvirker forbrugeradfærden. Bæredygtig forretningsudvikling er central for at nå målene

- 9** Andet

- 10** Ved ikke

Note: Multiple Choice. 52 kommuner i 2018 afgav 219 svar. 69 kommuner i 2019 afgav 346 svar.